

पा. डॉ. आर. डी. भांगले (1193-1196)

औद्योगिक विकासात खाजगी क्षेत्राचे योगदान

प्रा. डॉ. आर. डी. भोसले

अर्थशास्त्र संशोधक मार्गदर्शक अर्थशास्त्र सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ कला विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय मनमाड ता. नांदगाव
त्रि. नागिक

प्रस्तावना :

आर्थिक विकासामध्ये मूलभूत सुविधाना महत्वाचे स्थान आहे. आर्थिक विकासासाठी ज्या राष्ट्राचा अर्थव्यवस्थेत या मूलभूत सुविधा पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध असतात त्या देशाचा जलद गतीने विकास झाल्याचे दिसून येते. आर्थिक विकासामध्ये शेती उद्योग व सेवा क्षेत्राला अनन्य साधारण असे महत्व आहे. या सुविधांमध्ये वाढ करण्यासाठी इ.स. १९९१ पासून भारताने देखील नवीन आर्थिक धोरणाचा स्विकार केला आहे. त्यातून उदारीकरण खाजगीकरण जागतिकीकरणचा उगम झालेला आहे. त्यामुळे खाजगी क्षेत्राला पूर्ण स्वायत्ता वहाल करण्यात आली आहे. त्यामुळे आज सर्व देशांचा औद्योगिक विकासात खाजगी क्षेत्राचे फार मोठे योगदान आहे असे आपणामेव्हाचे लागेल. हे पुढीलप्रमाणे विषय करता येईल.

संशोधनाचे उद्दिष्टे :

१. अर्थव्यवस्थेमधील अस्थिरता नष्ट करणे.
२. आर्थिक वहालशी समन्वय प्रस्थापित करणे.
३. रोजगारप्रधान अर्थव्यवस्था निर्माण करणे.
४. अर्थव्यवस्थेच्या गरजेनुसार उत्पादन घेणे.
५. औद्योगिक आर्थिक विकासाला चालना देणे.
६. समतोलित आर्थिक विकासाला हातभार लावणे.
७. टुरटुप्टी टेवून गुंतवणूकीला चालना देणे.

संशोधनाचे गृहिते :

१. सार्वजनिक उद्योगाला प्रोत्साहन मिळाले आहे.
२. खाजगी उद्योगामुळे आर्थिक व सामाजिक विकासाला मदत झाली आहे.
३. भांडवल गुंतवणुकीला चालना मिळाली आहे.
४. मूलभूत पायाभूत सुविधांचा विकास झाला आहे.
५. खाजगी क्षेत्राचा गुंतवणुकीमुळे अविकसित राष्ट्रांचा विकास झाला आहे.
६. आंतरराष्ट्रीय संबंध प्रस्थापित घेण्यास मदत झाली आहे.